

Nr 12

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av väckt motion angående vissa ändringar i förordningen om nöjesskatt.

(1:a avd.)

I en inom riksdagen väckt, till bevillningsutskottet hänvisad motion, II: 18 av herr *Ekström* i Iggesund, har hemställts, att riksdagen måtte besluta, att sådan ändring vidtages i förordningen den 21 december 1945 om nöjesskatt i dess lydelse enligt förordningen den 26 april 1957, att dels i 3 § a) ordet »revy» utgår och dels i 15 § det avdragsgilla beloppet för uppvisning eller tävling i sport, idrott eller gymnastik höjes från 700 till 750 kronor, samt att vederbörande utskott måtte utarbeta härför erforderlig författningstext.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för de i motionen framförda yrkandena, får utskottet, i den mån redogörelse härför inte lämnas i det följande, hänvisa till motionen.

Jämlikt 3 § förordningen den 21 december 1945 (nr 823) om nöjesskatt i dess lydelse enligt förordningen den 26 april 1957, nr 125, utgå nöjesskatt bl. a. för revy-, kabaret- och varietéföreställning samt för uppvisning eller tävling i sport, idrott eller gymnastik, så ock eljest i skicklighet av visst slag. Organisation, som har till huvudsakligt syfte att främja idrottsliga ändamål och som under de senast förflutna fem åren icke lämnat utdelning åt sina medlemmar, äger dock enligt 15 §, när fråga är om uppvisning eller tävling i sport, idrott eller gymnastik, åtnjuta skattebefrielse till den del skatten för varje tillställning icke överstiger 700 kronor.

Genom beslut av 1957 års riksdag genomfördes vissa partiella reformer av nöjesbeskattningen, som i huvudsak syftade till att åstadkomma lättnader och förenklingar i beskattningen.

I proposition nr 66 till nämnda års riksdag föreslog departementschefen, att teater, musikunderhållning, litterär underhållning och uppvisning i konstnärlig dans skulle undantas från beskattning. I fråga om *sceniska och musikaliska framträdanden* skulle skatteplikt endast kvarstå för revyer, kabareter och varietéer.

I den i anledning av propositionen väckta motionen II: 512 pekades på de svårigheter, som gränsdragningen mellan teater- och revyeföreställningar kun-

de komma att medföra. Motionären ansåg, att en avsevärd förenkling av problemet skulle vinnas, om man i förevarande hänseende jämställde revyer med teaterföreställningar. I motionen II: 513 hävdades, att någon större skillnad i konstnärligt hänseende mellan här berörda slag av föreställningar knappast förelåg. Motionärerna yrkade fördenskull, att revy-, kabaret- och varietéföreställningar, som äger rum på teater, skulle befrias från nöjesskatt.

Bevillningsutskottet yttrade i sitt av riksdagen godkända betänkande nr 34 bl. a. följande rörande förslaget om skattebefrielse för vissa slag av sceniska framträdanden.

Även om man i detta sammanhang kan nödgas godtaga tämligen schablonmässiga regler, hyser utskottet den uppfattningen, att skattefriheten i princip bör dikteras av föreställningens kulturella och konstnärliga halt. Det skall inte bestridas, att revy-, kabaret- och varietéföreställningar kan vara konstnärligt värdefulla och att den intellektuella behållningen av t. ex. en revy, när den är som bäst, kan vara större än vad som är fallet med enklare operetter och farsor. Allmänt sett torde emellertid revyer, liksom även kabaret- och varietéföreställningar, i första hand vara inriktade på att skänka besökaren förströelse. Utskottet ansluter sig således till departementschefens uppfattning, att det här rör sig om vad man kan kalla typiska nöjeställningar.

I propositionen behandlas utförligt gränsdragningen mellan teater- och andra föreställningar, som föreslås bli skattefria, samt revy-, kabaret- och varietéföreställningar. I likhet med departementschefen finner utskottet, att de befarade gränsdragningssvårigheterna knappast skulle bli mindre, om skattefriheten utsträcktes att gälla även revyer respektive kabaret- och varietéföreställningar.

Även om man enligt utskottets mening inte bör överdriva dessa svårigheter, står det dock klart, att man vid den praktiska tillämpningen kan komma att stöta på svårbedömbara gränsfall. De av departementschefen uppdragna skiljelinjerna mellan å ena sidan teater och musikunderhållning — däri inbegripet operett- och balettföreställningar — samt å andra sidan revyer, kabareter och varietéer o. s. v. synes ägnade att ge en viss ledning vid bedömningen.

Av det ovan sagda framgår, att utskottet biträder departementschefens förslag i förevarande del, innefattande ändringar i 1—3 §§ förordningen om nöjesskatt. Utskottet avstyrker således de i ämnet väckta motionerna.

1954 års nöjesskatteutredning föreslog i sitt betänkande (SOU 1956: 23), att uppvisningar och tävlingar i icke professionell sport, idrott och gymnastik helt skulle fritagas från nöjesskatt. Departementschefen ansåg sig emellertid icke kunna godtaga förslaget om fullständig skattebefrielse för *idrottstävlingar* utan förordade i stället i propositionen en utvidgning av möjligheten till skattelindring för bl. a. idrottsorganisationer. Det skattebelopp, för vilket skattebefrielse skulle kunna erhållas, föreslogs fördubblat till 300 kr., vilket innebar, att de mindre idrottsföreningarnas tävlingar i regel skulle bli helt skattefria.

I de i anledning av propositionen väckta likalydande motionerna I: 420 och II: 518 framhölls, att idrottsföreningarna intog en särställning bland de ideella organisationerna i det att idrottstävlingar utgjorde en integreran-

de del av deras verksamhet. Dessa tävlingar borde därför vara helt skattefria. Motionärerna yrkade, att amatöriddrottstävlingar skulle undantas från beskattning. Avgränsningen mot den professionella idrotten föreslogs skolaske efter samma grunder som numera tillämpas i fråga om bevillningsavgiften.

Bevillningsutskottet anförde i sitt betänkande bl. a. följande.

Enligt utskottets mening talar vissa skäl för att amatöriddrottstävlingar bör vara helt skattefria. Sålunda har idrottstävlingarna betydelse för att stimulera ungdomen till ökad idrottsutövning. I många fall skulle säkerligen det eventuella ytterligare överskott av ett idrottsevenemang, som kan följa vid befrielse från nöjesskatt, användas till att främja utövandet av andra mindre publikdragande idrottsgrenar.

Å andra sidan torde inte kunna bestridas att idrottstävlingar enligt ett allmänt betraktelsesätt utgör nöjeställningar. Det kan också erinras om att en fullständig skattebefrielse i främsta rummet skulle gynna de idrottsföreningar, som redan nu arbetar under relativt goda ekonomiska villkor. Vidare finns det — som framhållits vid remissbehandlingen — former av sport, som knappast förtjänar uppmuntran från det allmännas sida i form av nöjesskattebefrielse.

Man kan enligt utskottets mening i detta sammanhang inte heller bortse från kommunernas berättigade intresse att ej erhålla alltför stor minskning av skatteintäkterna. Som det nu är avstår kommunerna i stor utsträckning nöjesskattemedel till förmån för den lokala idrottsverksamheten såväl anslagsvägen som genom investeringar i idrottsanläggningar av olika slag. Att dessa medel först inbetalas till kommunen i form av nöjesskatt har den fördelen att de kan tilldelas de ändamål som finnes mest angelägna.

Av dessa skäl finner sig utskottet inte kunna biträda yrkandena om fullständig skattebefrielse för idrottstävlingar.

Med hänsyn till de speciella förhållanden som gäller för idrottsrörelsen har utskottet emellertid ansett sig böra föreslå en differentiering av de tillställningar, som anordnas av de ideella organisationerna på så sätt att det skattefria beloppet höjes då fråga är om idrottstävlingar. Dylika tillställningar bör enligt utskottets mening kunna lämnas beskattade till den del skatten för varje tävling inte överstiger 700 kronor.

En sådan differentiering torde knappast behöva föranleda nämnvärda tolkningssvårigheter. Den större skattelättnaden bör endast gälla idrottsliga uppvisningar och tävlingar som anordnas av i 15 § omnämnd ideell organisation.

Nuvarande bestämmelser om skattelindring gäller alla idrottstävlingar, som anordnas av ideella organisationer. Det har knappast heller funnits anledning att från bestämmelsernas tillämpning undantaga någon form av sport eller idrott. Det behöver inte befaras att höjningen av taket föranleder till att de i 15 § omnämnda ideella organisationerna i någon större omfattning kommer att anordna uppvisningar eller tävlingar mellan professionella utövare. Någon skillnad synes därför inte behöva göras t. ex. mellan professionella och icke professionella tillställningar.

Av innehållet i *den förevarande motionen* må här återges följande.

Inom några områden blev de partiella reformerna i nöjesbeskattningen inte tillfredsställande utformade. För den lättare underhålningen och främst då revyerna blev de nya bestämmelserna formulerade på ett svävande sätt. De gränsdragningssvårigheter mellan teater och revy, som upphördsmyndig-

heterna under det halvtannat år förordningen varit gällande haft att brottas med, befarades i det remissyttrande som avgavs av länsstyrelsen i Kristianstads län. I Stockholm har uppbördsmyndighetens och överståthållarämbetets skatteexpertis haft svåra problem att taga ställning till. Detta framgår särskilt av det förhållandet, att besluten om skatteplikt eller icke dragit långt ut på tiden. Det kan icke vara riktigt att i fortsättningen vidhålla bestämmelser, som har till följd, att t. ex. ett hafsigt hopkommet lustspel på en friluftsteater skall anses vara av den kulturella och konstnärliga halt, att skattebefrielse får åtnjutas, medan däremot en revyforeställning på en fast scen, där kanske emellanåt även skattefri teater ges, skall vara skattepliktig. Kan icke dessa problem lösas, borde det möjligen övervägas att återinföra den tidigare gällande ordningen med nöjesskatt på all offentlig scenverksamhet, med eventuellt lägre skattesats och med undantag för de fall, där organisation enligt 15 § nöjesskatteförordningen står som arrangör.

Även i ett annat avseende måste nöjesskatteförordningen i dess nuvarande lydelse anses mindre tillfredsställande. 1954 års nöjesskatteutredning föreslog att från beskattning skulle undantagas uppvisningar och tävlingar i icke professionell sport, idrott och gymnastik. Departementschefen ansåg sig emellertid icke kunna biträda detta förslag, utan propositionen innehöll i stället förslag om att för såväl idrottsorganisationer som ideella och andra organisationer en utvidgning skulle ske av möjligheterna till skattelindring såtillvida, att beloppet, för vilket befrielse kan erhållas, skulle höjas från 150 till 300 kronor per tillställning. Bevillningsutskottet stannade för sin del vid det förslaget, att beträffande idrottsarrangemang det belopp, för vilket befrielse erhålles, fastställdes till 700 kronor, vilket innebar biljettintäkter intill ett belopp av 4 666: 67 kronor. Även om motionären på grund av de svåra ekonomiska förhållanden, varunder idrottsrörelsen i regel arbetar, skulle vara benägen att ånyo aktualisera nöjesskatteutredningens förslag, anser han sig med hänsyn till det statsfinansiella läget böra begränsa sitt förslag till att avse en höjning av avdragsbeloppet till 750 kronor, vilket då skulle svara mot biljettintäkter av 5 000 kronor. Idrottsrörelsen skulle därmed få ytterligare ett litet stöd, samtidigt som 15 § nöjesskatteförordningen finge en mer logisk utformning.

Utskottet

I den förevarande motionen hemställes om vissa ändringar i förordningen om nöjesskatt. Sålunda yrkas att revyforeställningar skall befrias från nöjesskatt och att skattebefrielse vid idrottstävlingar får åtnjutas för biljettintäkter t. o. m. 5 000 kronor.

Vid 1957 års riksdag genomfördes vissa partiella reformer beträffande nöjesbeskattningen, vilka bl. a. syftade till att åstadkomma skattelättnader i fråga om kulturellt mera värdefulla eller eljest ur allmänna synpunkter önskvärda tillställningar. Teaterforeställningar, musikunderhållning, litterär underhållning och uppvisning i konstnärlig dans undantogs således från be-

skattning. I fråga om sceniska och musikaliska framträdanden kvarstår numera skatteplikt endast för revy-, kabaret- och varietéföreställningar. Av nöjesskatten, som utgår med 15 procent på bruttopriset för varje biljett, inberäknat skatten, tillfaller hälften staten och hälften den kommun, inom vars område nöjeställningen äger rum.

Till stöd för yrkandet att revyföreställningar skall undantas från skatteplikt anföres i motionen bl. a., att de nuvarande bestämmelserna förorsakat svårigheter vid gränsdragningen mellan å ena sidan skattefria nöjeställningar och å andra sidan revyföreställningar.

Enligt vad utskottet erfarit har de tolkningssvårigheter, som befarades vid de nya bestämmelsernas tillkomst, tyvärr besannats. Så som bestämmelserna är utformade, ger de otvivelaktigt utrymme för subjektiva bedömanden, vilket är ägnat att försvåra en likformig rättstillämpning. Då utskottet under hand erfarit, att Kungl. Maj:t för närvarande överväger förslag till ändring i berörda författningsbestämmelser anser sig utskottet inte böra tillstyrka motionsyrkandet härutinnan.

Utskottet övergår härefter till att behandla yrkandet om höjning av det belopp för vilket skattebefrielse erhålles i fråga om uppvisning eller tävling i sport, idrott eller gymnastik. Motionsyrkandet innebär, att biljettintäkter t. o. m. 5 000 kronor mot för närvarande 4 666 kronor 67 öre för varje tillställning skulle bli skattefria.

Den höjning till 700 kronor av det s. k. taket i 15 § nöjesskatteförordningen i fråga om idrottstävlingar, som genomfördes vid 1957 års riksdag, får ses mot bakgrunden av att man i främsta rummet önskade tillgodose det behov av skattelättnader, som förelåg för de mindre idrottsorganisationernas del. Även om den förslagna höjningen av beloppsgränsen till 750 kronor medför den fördelen, att biljettintäkter på ett mera jämnt belopp blir skattefria, medför detta i och för sig inte så väsentliga fördelar, att det motiverar en annan avvägning än den man enades om vid riksdagsbehandlingen av frågan så sent som år 1957. Det är emellertid inte osannolikt, att den pågående utredningen rörande vissa organisatoriska frågor på idrottens och friluftslivets område kan leda till sådant resultat, att frågan om beskattningen av idrottstävlingar kommer i ett annat läge och att en omprövning av hela problemkomplexet därigenom blir erforderlig. Av vad ovan anförts framgår att utskottet inte heller i denna del anser sig kunna tillstyrka bifall till motionen.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,
att motionen II: 18 av herr Ekström i Iggesund angående
vissa ändringar i förordningen om nöjesskatt icke måtte för-
anleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 26 februari 1959

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande:

från f ö r s t a kammaren: herrar Hagberg, Eriksson, Snygg, Spetz, Jansson, Söderquist, Oscar Carlsson, Bengtson, Wolgast och Hellebladh; samt

från a n d r a kammaren: herrar Ericsson i Kinna, Brandt i Aspabruk, Kollberg, Allard, Magnusson i Borås, Larsson i Luttra, Asp, fru Holmqvist, herrar Rydén och de Jounge.